

PEDAGOGIK PSIXOLOGIYA

Madiyarova İrzagʻul

*BERDAQ NOMIDAGI QORAQOLPOQ DAVLAT UNIVERSITETI CHIMBOY
FAKULTITETI 3-A AMALIY PSIXOLOGIYA TALABASI.*

Erjanova Venera

*Berdoq nomidagi Qoraqalpoq Davlat Universiteti Pedagogika va psixologiya
kafedrasi assistenti.*

PEDAGOGIK PSIXOLOGIYA

Anotatsiya.Maqolada pedagogik psixologiyaning predmeti, vazifalari, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi psixologik munosabatlar, o'quvchilarning individual psixik xususiyatlari va psixologik moslashuv muammolari yoritilgan. Fan sifatida pedagogik psixologiyaning zamonaviy ta'limdagi roli tahlil qilingan.

Kalit so'zlar.Pedagogik psixologiya, ta'lim, tarbiya, o'qituvchi, o'quvchi, motivatsiya, psixik rivojlanish, moslashuv, empatiya, individual yondashuv.

Kirish

Pedagogik psixologiya — bu ta'lim va tarbiya jarayonida shaxsning ruhiy rivojlanishini o'rganuvchi psixologiya sohasi bo'lib, o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi o'zaro munosabat, o'qitish jarayonidagi psixik hodisalar, ta'lim samaradorligiga ta'sir etuvchi omillarni chuqur tahlil qiladi. Bu fan ta'lim jarayonining psixologik asoslarini tushunishga, samarali metodikalar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Asosiy qism

1. Pedagogik psixologiyaning predmeti

Pedagogik psixologiyaning asosiy predmeti — shaxsning ta'lim-tarbiya jarayonidagi psixik rivojlanish qonuniyatlari, ta'lim motivatsiyasi, e'tibor, xotira, tafakkur, his-tuyg'ular va ijtimoiy munosabatlardir.

2. Pedagogik psixologiyaning vazifalari

O'quvchilar psixikasining yoshga oid xususiyatlarini o'rganish.

Ta'lim jarayonida motivatsiya, e'tibor va xotira funksiyalarini aniqlash.

O'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi psixologik muvozanatni ta'minlash.

Ta'lim samaradorligini oshirish uchun psixologik metodlar ishlab chiqish.

3. O'qituvchi shaxsining pedagogik psixologiyadagi o'rni

O'qituvchi — bu nafaqat bilim beruvchi, balki o'quvchining ruhiy holatiga ta'sir etuvchi shaxsdir. Uning xarakteri, muloqot madaniyati, motivatsion yondashuvi o'quvchining bilim olishga bo'lgan qiziqishini belgilaydi. O'qituvchining empatiya, sabr, hurmat kabi hislatlari muhim o'rin tutadi.

4. O'quvchilarning individual psixologik xususiyatlari

Har bir bola o'zining individual psixologik xususiyatlariga ega: kimdir eshitish orqali yaxshi o'rganadi (audial), boshqasi ko'rish orqali (vizual), yana boshqasi harakat bilan (kinestetik). Pedagogik psixologiya o'qituvchiga har bir o'quvchining psixotiplari asosida yondashishni o'rgatadi.

5. Psixologik moslashuv va muammolar

Maktabgacha va maktab davrida bola yangi muhitga moslashadi. Ushbu bosqichlarda stress, xavotir, diqqatni jamlay olmaslik kabi muammolar kuzatiladi. Pedagogik psixolog ushbu muammolarni erta aniqlab, ularni hal etishga yordam beradi.

Xulosa

Pedagogik psixologiya — zamonaviy ta'limning yuragi hisoblanadi. U o'quvchi shaxsini chuqur anglash, o'qituvchining psixologik yondashuvini rivojlantirish orqali bilim berish jarayonini sifatli amalga oshirishga xizmat qiladi. Har bir pedagog psixologik bilimga ega bo'lsa, ta'lim ham, tarbiya ham samarali kechadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Allamuratov, A. A. (2020). Psixologiya asoslari. Toshkent: TDPU nashriyoti.
2. Hildegard, M. (2018). Educational Psychology Today. London: Pearson.
3. Qodirova, M. (2021). Pedagogik psixologiya asoslari. Samarqand: Ilm Ziyo.
4. Selevko, G. K. (2006). Pedagogik texnologiyalar va psixologik asoslar. Moskva: Pedagogika.
5. www.psychologytoday.com – zamonaviy pedagogik psixologiya maqolalari.
6. www.teacheredu.uz – O'zbekiston ta'lim tizimi va pedagogik psixologiya yangiliklari.